

§ 345

Svar på motion om förändring av förturer till bostäder i Uppsala kommun från Simon Alm (SD) KSN-2019-0708

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Sammanfattning

Simon Alm (SD) föreslår i en motion väckt 25 februari 2019 att

- ägardirektiv till Uppsalahem ändras till att bolaget ska erbjuda upp till 5 procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand
- kommunen verkar för att andelen förtur och specialdestinerade bostäder till nyanlända invandrare i Uppsala kommun minimeras.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 29 oktober 2019
- Bilaga, Motion av Simon Alm (SD) om förändring av förturer till bostäder i Uppsala kommun

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2019-10-29

Diarienummer:
KSN-2019-0708

Handläggare:
Elin Blume

Svar på motion om förändring av förturer till bostäder i Uppsala kommun från Simon Alm (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Simon Alm (SD) föreslår i en motion väckt 25 februari 2019 att

- ägardirektiv till Uppsalahem ändras till att bolaget ska erbjuda upp till 5 procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand
- kommunen verkar för att andelen förtur och specialdestinerade bostäder till nyanlända invandrare i Uppsala kommun minimeras.

Motionen återges som **bilaga**.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Perspektiven för barn, jämställdhet och näringsliv bedöms inte relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunerna planera för bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i

goda bostäder. Därtill finns ett särskilt ansvar kopplat till bostad för vissa målgrupper i enlighet med andra lagrum.

Det handlar om särskilda bostäder för gruppen äldre och personer med funktionsnedsättning, för hushåll som saknar förmåga att tillgodose sitt bostadsbehov i enlighet med socialtjänstlagen, samt för vissa nyanlända i enlighet med bosättningslagen.

I dag bor cirka 700 nyanlända hushåll i andrahand genom kommunen. Baserat på prognoser över antal nyanlända som kommer att anvisas till Uppsala bedöms det finnas ett behov på cirka 65 lägenheter per år 2020-2022. Därtill finns ett behov om ytterligare några bostäder nästa år för hushåll som behöver flyttas till följd av kommunstyrelsens beslut om förstahandskontrakt för vissa i målgruppen.

År 2017 och 2018 har antalet anvisade nyanlända utgjort cirka 30 procent av det totala antalet nyanlända i kommunen. Merparten av de nyanlända som bosätter sig i Uppsala ordnar således boende på egen hand.

Uppsala Bostadsförmedling tillämpar i dagsläget inga förtursgrunder utan förmedlar bostäder i turordning efter kötid. Merparten av de bostäder som förmedlas är ordinarie bostäder. Därtill förmedlas även studentbostäder, ungdomsbostäder, trygghetsbostäder, seniorbostäder och kollektivboende. För de särskilda bostäderna gäller, förutom kötid, särskilda kriterier som till exempel ålder.

Kommunen har ett antal kontrakt som går till de hushåll där kommunen har ett särskilt ansvar. Dessa bostäder når inte bostadsförmedlingen. Några av de hushåll som fått en bostad genom biståndsbedömning har möjlighet att överta sitt hyreskontrakt efter vissa förutsättningar, och det kan då möjligt betraktas som ett förturssystem.

I kommunen finns i dag närmare 600 bostadssociala kontrakt. De som får tillgång till ett bostadssocialt kontrakt genom biståndsbedömning har en omfattande social problematik. Problembilden är större än att de enbart behöver en bostad. Enligt kommunens bostads- och lokalförsörjningsplan för bostadssociala ändamål har antalet bostadssociala kontrakt de senaste åren minskat i antal, för att framöver ligga relativt stabilt och följa befolkningsutvecklingen.

För att Uppsala kommun ska kunna erbjuda bostadssociala kontrakt och lägenheter till vissa nyanlända finns ett behov av bostäder. Kommunen har därför skrivningar om detta i ägardirektiv till Uppsalahem, avtal om lägenheter med andra fastighetsägare samt möjlighet att nyttja det egna bostadsbeståndet.

I nu gällande ägardirektiv till Uppsalahem framgår att Uppsalahem ska erbjuda mellan sju och femton procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand, och till personer som omfattas av bosättningslagen. Vad den enskilda procentsiffran ska bli för varje enskilt år fastställs årligen av kommunfullmäktige. För 2020 föreslås siffran bli tio procent.

Uppsala kommun arbetar i dag också med att ställa krav vid markanvisningar vid såväl bostadsrätts- som hyresrättsprojekt om att en viss andel av bostäderna ska erbjudas kommunen att förhyra eller köpa för att använda till sociala kontrakt.

Av de hushåll som hyr sitt boende i andra hand genom ett kontrakt av kommunen är målsättningen att andrahandsboendet ska utgöra en tillfällig lösning för att hushållet på sikt ska kunna ta sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. Antingen genom att

den boende tar över sitt kontrakt efter vissa förutsättningar, eller flyttar till ett annat boende.

Kommunen arbetar på flera sätt för att få till en fungerande bostadsmarknad för alla Uppsalabor. I februari 2019 antog kommunfullmäktige handlingsplan Bostad för alla, med stort fokus på fortsatt arbete för att göra detta möjligt. I kommunen pågår nu även ett arbete med ett nytt bostadsförsörjningsprogram.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 29 oktober 2019
- Bilaga, Motion av Simon Alm (SD) om förändring av förturer till bostäder i Uppsala kommun

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Motion om förändring av förturer till bostäder i Uppsala kommun

Uppsala kommun har historiskt haft ett system med förtur till bostäder. Det har handlat om fem procent av omsättningen på uthyrning och varit främst tilltänkt att riktas till kommunens hemlösa eller personer som riskerat att hamna i en sådan situation av sociala skäl. Det är en viktig möjlighet för att kunna hålla nere bostadslösheten.

På senare år har dessa fem procent allt mer riktats om till att handla om förtur för nyanlända till kommunens bostäder. Det är principiellt orättvist att skattebetalarna, medlemmarna i kommunen såsom kommunallagen uttrycker det och medborgarna hamnar i andra hand. För att understryka principen kan det liknas vid tillåta utländska aktörer såsom ryska flygvapnet ha förtur till svenska flygplatser, vilket aldrig skulle komma på tal.

Det är därmed klarlagt principiellt fel att sätta kommunens invånare i andra hand. Utöver detta faktum har även andelen förtur utökats för att ännu fler nyanlända ska kunna bosätta sig i Uppsala framför ungdomar, arbetsinflyttning, studenter och andra grupper. Bostadsköerna har skjutit i höjden under de senaste åren när den ordinarie kön tilldelas en allt lägre andel av bostadsbeståndet.

Organisationen Sveriges kommuner och landsting har via Per-Arne Andersson pekat ut olämpligheten med förturer till nyanlända och särskilt pekat på problematiken i Uppsala med hänvisning till bostadsbristen här. I uttalandet säger han följande den 14 mars 2018 ”Men generellt är SKL:s utgångspunkt att nyanlända inte ska särbehandlas, utan behandlas som övriga kommuninvånare. Och för alla gäller att det är den enskildes ansvar att ordna boende.”

Till SVT Uppsala den 15 oktober 2018 uppger Erik Pelling (S), numera kommunstyrelsens ordförande ”Bostadsförmedlingen ska vara en rak kötid. Ingen ska få förtur. Vi har valt att hålla isär dem.” och på följdfrågan varför i samma intervju uppger han ”Det är viktigt att bostadsförmedlingen är lika för alla.”

I styrets budget som antogs senare under hösten fastslår ett ägardirektiv andelen förtur till bostäder i Uppsalahem ska vara i ett intervall om 7 till 15 procent. Ägardirektivet riktade sig bland annat till nyanlända invandrare.

Förtur är av godo för att som nödlösning hjälpa kommunens invånare i en svår situation, men som undanträngningsverktyg är det direkt olämpligt att använda förturer till förmån för utländska medborgare framför våra egna medborgare. Det är dessutom olämpligt att förtursystemets andel blivit så pass omfattande på senare år.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna

- att ägardirektiv till Uppsalahem ändras till att bolaget ska erbjuda upp till 5 procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand.
- att kommunen verkar för att andelen förtur och specialdestinerade bostäder till nyanlända invandrare i Uppsala kommun minimeras.

Uppsala den 13 februari 2019

Simon Alm
Gruppledare (SD)